

IKASLEAREN GIDA

GARAPENAREN PSIKOLOGIA II

**IKASTURTEA:
2011-2012**

TITULAZIOA: GRADUA PSIKOLOGIAN

ZENTRO: PSIKOLOGIA FAKULTATEA
IKASTURTEA: 2011-2012

IKASLEAREN GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO EZAUGARRIAK

IZENA:

KODEA: 25078

IKASTURTEA: 2011-12

IRAKASGAI MOTA = (D = adarreko oinarrizkoa; S = beste adar batzuetako oinarrizkoa; Y = gradu amaierako proiektua; O = nahitaezkoa edo P = hautazkoa)

ECTS Kredituak: 6

kurtsoa: 2

LAUHILEKOA: 1

Bete beharrekoak:

Gomendioak:

2. IRAKASLE-TALDEAREN DATUAK

IZEN ABIZENAK: Amaia Ezeiza

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia fakultatea

ARLOA: Oinarrizko psikologia-prozesuak eta haien garapena

BULEGO ZK.:3E22

BULEGO ZK.:3E22

BULEGO ZK.:3E22

WEB HELBIDEA:

IZEN ABIZENAK: Luixa Reizabal

IKASTEGIA/SAILA: Psikologia fakultatea

ARLOA: Oinarrizko psikologia-prozesuak eta haien garapena

BULEGO ZK.: 3D8

BULEGO ZK.: 3D8

BULEGO ZK.: 3D8

WEB HELBIDEA:

IZENA:

ZENTRO/SAILA:

ALORRA:

BULEGOA:

e-posta:

TLF:

URL WEB:

IZENA:

ZENTRO/SAILA:

ALORRA:

BULEGOA:

e-posta:

TLF:

URL WEB:

3. IRAKASGAIAREN BERARIAZKO ETA ZEHARKAKO GAITASUNAK

Gaitasuna	Irakasgaiaren berariazko gaitasunak
1	Bizi-ziklo osoan zehar maila afektiboan, emozionalean, adinkideen arteko elkarrekintzetan eta adiskidetasunean, moralitatean, sexualitatean, auto-kontzeptuan eta auto-estimuan ematen diren aldaketak deskribatzea
2	Garapen afektiboan ematen diren aldaketen arrazoiak deskribatzea .
3	Azalpen eredu desberdinen ekarpenak eta mugak azaltzea.
4	Luzetarako eta zeharkako harremanen aldaketak detektatzea beste aro eta garapen prozesuetan .
5	Garapen afektiboan banakako desberdintasunen aurrekariak eta korrelatuak azaltzea
6	Garapen sozioafektiboaren inguruko prebentzio eta esku-hartze programen aplikazio praktikorako oinarriak atera.

4. PROGRAMA

4.1. PROGRAMA TEORIKO ZABALA

1. ZATIA HAURTZAROA ETA NERABEZAROA

1. GAIA: ATXIKIMENDUA HAURTZARO ETA NERABEZAROAN ZEHAR.

- 1.1. Atxikimenduaren teoria: sarrera eta oinarritzko kontzeptuak.
 - 1.2. Atxikimenduaren garapena lehen haurtzaroan zehar.
 - 1.3. Atxikimenduaren kalitatean banakoen arteko ezberdintasunak.
 - 1.4. Atxikimendua, joera afiliatibo eta miaketazkoak haurtzaroan.
 - 1.5. Atxikimenduaren osagaien transizioa.
- Atxikimendua nerabezaroan.

2. GAIA: GARAPEN EMOZIONALA HAURTZARO ETA NERABEZAROAN.

- 2.1. Garapen emozionalaren sarrera.
- 2.2. Oinarritzko emozioak, adierazpena eta esanahia lehen haurtzaroan.
- 2.3. Erregulazioa eta kontrol emozionala lehen haurtzaroan.
- 2.4. Enpatia eta haurren emozioen ulermena bigarren haurtzaroan.
- 2.5. Erregulazio emozionalaren garapena eskolaurre eta eskola adinetan.
- 2.6. Emoziak nerabezaroan.
- 2.7. Banakako ezberdintasunak.

3. GAIA: NIAREN GARAPENA.

- 3.1. Nork bere buruaren ezagutzaren garapena.
- 3.2. Autoestimaren garapena.
- 3.3. Autokontzeptuaren eta autoestimaren aurrealeak.
- 3.4. Identitatearen garapena nerabezaroan.

4. GAIA: GARAPEN MORALA:

- 4.1. Garapen moralaren inguruko teoriak.
- 4.2. Prozesu kognitiboak garapen moralean: Arrazoitze morala eta perspektiba hartzea. Piaget eta Kohlberg.
- 4.3. Prozesu emozionalak garapen moralean: Enpatia eta erruduntasuna, lotsa eta harrotasuna.
- 4.4. Jokabidezko prozesuak: modelatua eta teknika diziplinarioak.

5. GAIA: BERDINKIDEEKIKO ELKARREKINTZA:

- 5.1. Berdinkideak agente sozializataile moduan.
- 5.2. Kideen eragin mekanismoak.
- 5.3. Berdinkideen arteko harremanaren garapena.
- 5.4. Berdinkideen onarpena eta kompetentzia soziala.

6. ADISKIDETASUNA

- 6.1 Adiskidetasunaren inguruko kontzeptuak
- 6.2 Adiskidetasunaren garapena
- 6.3 Adiskidetasunaren determinatzaileak
- 6.4 Jokabideak adiskideekin
- 6.5 Adiskidetasunaren onurak eta ondorio negatiboak. Popularitatea eta jazarpena. Baliabide informatikoen eragina.

7 GAIA: SEXUALITATEAREN GARAPENA HAURTZAROAN ETA NERABEZAROAN

- 7.1. Sexualitatea haurtzaroan
- 7.2. Pubertaroa
- 7.3. Sexualitatea nerabazaroan
- 7.4. Identitatea, desioaren orientazioa eta genero rolak

2.ZATIA HELDUAROA ETA ZAHARTZAROA

1.- NORTASUNAREN GARAPENA HELDUAROAN ETA ZAHARTZAROAN.

- 1.1.- Nortasun-ezaugarriei buruzko teoria.
- 1.2.- Aro normatiboetan oinarritutako teoriak.
- 1.3.- Testuinguruaren eragina azpimarratzen duten ereduak.

2.- ADISKIDETASUNA HELDUAROAN ETA ZAHARTZAROAN.

- 2.1.- Adiskidetasunak helduaroan eta zahartzaroan ekartzen dituen onurak.
- 2.2.- Adiskidetasun-harremanen garapena helduaroan eta zahartzaroan.
- 2.3.- Adiskidetasuna eta generoa.
- 2.4.- Adiskidetasuna eta amodiozko harremanak.

3.- ATXIKIMENDUA, MAITASUNA, DESLEIALTASUNA ETA SEXUALITATEA HELDUAROAN ETA ZAHARTZAROAN.

- 3.1.- Atxikimendua helduaroan eta zahartzaroan.
- 3.2.- Maitasuna.
 - 3.2.1.- Maitemintzea.
 - 3.2.2.- Beste maitasun harreman batzuk.
 - 3.2.3.- Maitasuna galtzea.
- 3.3.- Desleialtasuna.
 - 3.3.1.- Desleialtasunaren definizioa eta desleialtasun motak.
 - 3.3.2.- Desleial izateko arrazoiak.
 - 3.3.3.- Desleialtasuna eta generoa.
 - 3.3.4.- Desleialtasunaren ondorioak.
 - 3.3.5.- Nola gainditu desleialtasuna.
 - 3.3.6.- Nola ekidin desleialtasuna.
- 3.4.- Sexualitatea.
 - 3.4.1.- Sexualitatea helduaroan.
 - 3.4.2.- Sexualitatea zahartzaroan.

4.- FAMILIA-HARREMANAK.

- 4.1.- Bikotekidea hautatzea.
- 4.2.- Ezkontza edo bizikidetasuna.
- 4.3.- Gurasotasuna.
 - 4.3.1.- Gurasotasunak ekartzen dituen betebeharrak eta ondorioak.
 - 4.3.2.- Guraso izateko motiboak.
 - 4.3.3.- Guraso bakarrak eta gurasordeak
 - 4.3.4.- Guraso ez izateko motiboak.
- 4.4.- Seme-alabak handitzen direnean.
- 4.5.- Gurasoak zahartzen zaizkigunean.
- 4.6.- Kabi hutsa eta kabi betea.
- 4.7.- Aitona edo amona bihurtzea.
- 4.8.- Indarkeria familia-eremuan: genero-indarkeria.
 - 4.8.1.- Genero-indarkeria motak.
 - 4.8.2.- Genero-indarkeria prozesu gisa.
 - 4.8.3.- Genero-indarkeriaren ondorio psikologikoak.
 - 4.8.3.- Genero-indarkeriaren biktimen eta erasotzaileen ezaugarriak.
- 4.9.- Beste bizi-estilo bat: bakarrik bizitzea.
 - 4.9.1.- Bakarrik bizitzeko arrazoiak.
 - 4.9.2.- Bakarrik bizitzeak dituen abantailak eta desabantailak.

5.- BANANTZEA, ALARGUNTZA ETA BIGARREN ALDIZ EZKONTZEA.

5.1.- Banantzea edo dibortziaztea.

- 5.1.1.- Dibortzioaren bilakaera Frantziako eta Espainiako estatuetan.
- 5.1.2.- Banantzeko edo dibortziazteko prozesua.
- 5.1.3.- Banantzea tarteko helduaroan eta zahartzaroan.

5.2.- Alarguntza.

- 5.2.1.- Alarguntzak ekartzen dituen aldaketak.
- 5.2.2.- Alarguntza-prozesua.
- 5.2.3.- Egokitzapenean eragina duten aldagaiak.

5.3.- Bigarren aldiz ezkontzea.

6.- LANA, LANGABEZIA ETA ERRETIROA.

6.1.- Lana.

- 6.1.1.- Lanbidea aukeratzea.
- 6.1.2.- Lan egiteko motiboak.
- 6.1.3.- Lanaren funtzioak.
- 6.1.4.- Lan-gogobetetzea.
- 6.1.5.- Lanbide-aldaketak.
- 6.1.6.- Emakumezkoen egoera lan-eremuan.

6.2.- Langabezia.

- 6.2.1.- Langabeziaren ondorioak.
- 6.2.2.- Langabetuaren garapen psikologikoa.
- 6.2.3.- Langabeziara egokitzen lagun dezaketen aldagaiak.

6.3.- Erretiroa.

- 6.3.1.- Definizioa eta XXI. mendeko erretiratuaren ezaugarriak.
- 6.3.2.- Erretiroa, prozesu gisa.
- 6.3.3.- Egokitzapenean eragina izan dezaketen faktoreak.

4.2. PRAKTIKA EGITASMOA (*)

I Zatia

- 1 PRAKTIKA: Bideoa:Giza etología**
- 2 PRAKTIKA: Bideoa: Atxikimenduaren garrantzia eta aurrekariak**
- 3 PRAKTIKA: Atxikimenduaren ebaluaketa 1. haurtzaroan.. Behaketa sistematikoa**
- 4 PRAKTIKA:Atxikimendu irudien ezaugarriak eta atxikimendu kalitatea ebaluatzeko galdesortak Q-Sort**

5 PRAKTIKA: Empatia eta erregulazio emozionala

6 PRAKTIKA: Hezkuntza emozionala

7 PRAKTIKA: Elkarrekintza estratejiak eta estatus soziometrikoa

8 PRAKTIKA: Garapen morala eta dilema moralak

9 PRAKTIKA: Adiskidetasuna eta bullying-a nerabezaroan

PRAKTIKEN BITARTEZ, 3. ETA 4. GAITASUNAK LANTZEN DIRA

II Zatia

1. PRAKTIKA: gertakari normatibo eta ez normatiboei buruzkoa.

2. PRAKTIKA: adiskidetasunari buruzkoa.

3. PRAKTIKA: gurasotasunari buruzkoa.

4. PRAKTIKA: genero indarkeriari buruzkoa.

PRAKTIKEN BITARTEZ, 6. ETA 7. GAITASUNAK LANTZEN DIRA.

(*) Komenigarria litzateke jarduera bakoitzarekin zein gaitasun garatzen den zehaztea, bai eta gaitasunaren zenbakia ere.

5.-IRAKASGAIAREN PLANGINTZAKO KRONOGRAMA

(jarraibideak: Psicoplaneko taula kopiatu eta atal honetan itsatsi)

Astea	D.L.	Data	CM /EM (32 h.)	PA/IP (11 h.)	PO/OP (5 h.)	TA (9 h.)	S/M (2 h.)	PCA/LNP (1 h.)	Partziala	Totala
1	5	09/09- 13/09	<u>CM1=2</u>	<u>PA1=1</u> <u>PA2=1</u>	[---]	<u>TA1=1</u> <u>TA2=1</u>	[---]	[---]		6
2	5	16/09- 20/09	<u>CM1=2</u>	<u>PA1=1</u> <u>PA2=1</u>	[---]	<u>TA1=1</u> <u>TA2=1</u>	<u>S1=1</u> <u>S2=1</u> <u>S3=1</u> <u>S4=1</u>	[---]		10
3	5	23/09- 27/09	<u>CM1=2</u>	<u>PA1=2</u> <u>PA2=2</u>	[---]	<u>TA1=1</u> <u>TA2=1</u>	[---]	<u>PC1=1</u> <u>PC2=1</u>		10
4	5	30/09- 04/10	<u>CM1=2</u>	[---]	<u>PO1=1</u> <u>PO2=1</u>	[---]	[---]	[---]		4
5	5	07/10- 11/10	<u>CM1=2</u>	[---]	<u>PO1=1</u> <u>PO2=1</u>	[---]	[---]	[---]		4
6	5	14/10- 18/10	<u>CM1=2</u>	[---]	[---]	<u>TA1=1</u> <u>TA2=1</u>	[---]	[---]		4
7	4	21/10- 25/10	[---]	<u>PA1=1</u> <u>PA2=1</u>	[---]	<u>TA1=1</u> <u>TA2=1</u>	[---]	[---]		4
8	4	28/10- 01/11	<u>CM1=2</u>	<u>PA1=1</u> <u>PA2=1</u>	[---]	[---]	[---]	[---]		4
9	5	04/11- 08/11	<u>CM1=3</u>	<u>PA1=1</u> <u>PA2=1</u>	<u>PO1=1</u> <u>PO2=1</u>	[---]	[---]	[---]		7
10	5	11/11- 15/11	<u>CM1=2</u>		[---]	[---]	[---]	[---]	X	7

2.Zatia

Astea	L.E.	Data	CM /EM (32 h.)	PA/IP (11 h.)	PO/OP (5 h.)	TA (9 h.)	S/M (2 h.)	PCA/LNP (1 h.)	Partziala	Totala
10	5		<u>CM1=1</u>	<u>PA1=2</u> <u>PA2=2</u>						3
11	5		<u>CM1=3</u>			<u>TA1=2</u> <u>TA2=2</u>				5
12	5		<u>CM1=3</u>				<u>S1=1</u> <u>S2=1</u> <u>S3=1</u> <u>S4=1</u>			4
13	3		<u>CM1=2</u>			<u>TA1=2</u> <u>TA2=2</u>				4
14	5		<u>CM1=3</u>		<u>PO1=2</u> <u>PO2=2</u>					5
15	5		<u>CM1=1</u>	<u>PA1=2</u> <u>PA2=2</u>						3

6. EBALUAZIO-SISTEMA (TEORIA ETA PRAKTIKA)

1 ZATIARI DAGOKION TEORIAREN EBALUAKETA:

Zati hau ikasgaiaren %60 da. Beraz guztira 6 balioko du.

1. Teoriak 4.8 (Azterketa teorikoa gainditzea beharrezkoa da praktiketako nota batzeko)
2. Praktikak eta mintegiak eginez gero 1.2 puntu.
3. Praktika egin gabe : azterketa teorikoa praktiken inguruko galderak erantzun beharko dira honela 6 puntu lortzeko
4. 10. Aste partziala egongo da.

2 ZATIARI DAGOKION TEORIAREN EBALUAKETA:

Zati hau ikasgaiaren %40a da eta, ondorioz, 4 puntu balioko ditu. Ebaluaketa honako modu honetan egingo da:

1. PRAKTIKAK EGINEZ GERO:

Helduaroaren eta zahartzaroaren garapen sozial eta afektiboari buruzko teoria ebaluatzeko erabiliko dut 3 puntu balioko dituen azterketa, gaitegiko gaiei buruzko 6 galderaz osatutakoa. Galdera bakoitzak 0,5 balioko ditu. Ikasgaiaren zati hau gainditi ahal izateko, azterketan gutxienez 1,5 puntu lortu beharko dira.

2. PRAKTIKARIK EGIN GABE:

Norbaitek ez badu praktika egin, azterketan 8 galderari erantzun beharko die.

PRAKTIKEN eta MINTEGIEN EBALUAKETA:

Lau praktika egingo ditugu eta honako modu honetan ebaluatuko dira: lehenengo hirurak horiei buruz taldeek egindako txostenen bitartez. Bakoitzetik gehienez 0.30 puntu atera ahal izango dira. Hirugarrena, praktika-saioan parte hartu eta bertan egingo den ariketa taldean eginez ebaluatuko da eta horretatik ere gehienez 0.10 puntu atera ahal izango dira.

Ebaluazioan kontuan izango da zeharkako gaitasunen eskuratzeko maila.

7. DOCUMENTAZIOA/BIBLIOGRAFIA

1 Zatia OINARRIZKOA

- EZEIZA., A. (2011) Garapen sozio-afektiboa haurtzaro eta neraberazaroan. Apunteak.
- LÓPEZ, F., ETXEBARRIA, I., FUENTES, M.J. ETA ORTIZ (1999). Desarrollo afectivo y social. Madrid. Piramide.
- SHAFFER, D. AND KIPP, K. (2010) Developmental Psychology: Childhood and Adolescence Eighthth edition. Wadsworth, Cengage Learning. USA.
- SHAFFER, DAVID R..(2007), [Developmental psychology : childhood and adolescence](#). Thomson. Australia.

OSAGARRIA

- BOWLBY, J. (1967/76) *El vínculo afectivo*. Buenos Aires: Paidós.
- BOWLBY, J. (1973/76) *La separación afectiva*. Buenos Aires: Paidós.
- BOWLBY, J. (1986) *Vínculos afectivos. Formación, desarrollo y pérdida* Madrid: Morata
- CARRETERO, M. (1985) Teorías de la adolescencia. En J.PALACIOS, A. MARCHESI Y M. CARRETERO (Eds.) *Psicología Evolutiva. vol3: Adolescencia, adultez y senectud*. Madrid. Alianza.
- LOPEZ, F. (1983/85). El apego. En J.PALACIOS, A. MARCHESI Y M. CARRETERO (Eds.) *Psicología Evolutiva. vol2: Desarrollo cognitivo y social del niño*. Madrid. Alianza.
- LOPEZ, F. y FUERTES, A. (1989) *Para comprender la sexualidad*. Estella: EVD
- LOPEZ, F., APODACA, P., ETXEBARRIA, I., EZEIZA, A., FUENTES, M.J. Y ORTIZ, M.J. (1994) *Para comprender la conducta altruista*. Pamplona. E.V.D
- ORTIZ, M.J. y YARNOZ, S. (1993) *Teoría del apego y relaciones afectivas*. Bilbao: U.P.V./E.H.U.
- SHAFFER, D.R. (2002). Desarrollo social y de la Personalidad. Madrid. Thomson.
- SHAFFER, D.R. (1999). Psicología del desarrollo. Madrid. Thomson
- VASTA, R., HAITH, M.M. Y MILLER, S.A. (1996). Psicología infantil. Barcelona: Ariel.

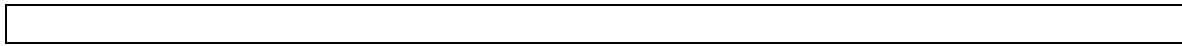
2 Zatia OINARRIZKOA:

Reizabal, L. eta Lizaso, I. (2011): *Garapen Psikologikoa Helduaroan eta Zahartzaroan*. UEU, Bilbo.

OSAGARRIA:

- ▶ BERGER, K. (2009), *Psicología del Desarrollo: Adultez y vejez*, 7. argitaraldia. Médica Panamericana, Madrid.
- ▶ CRAIG, G.J. (2001); *Desarrollo Psicológico*, Prentice-Hall Hispanoamericana, Mexiko.
- ▶ KAIL, R.V. & CAVANAUGH, J.C. (2006): *Desarrollo humano: una perspectiva del ciclo vital [3. argitaraldia]*. Thomson, Mexiko.
- ▶ LEFRANCOIS, G. (2001): *El ciclo de la vida*, Thompson, Mexiko.
- ▶ PAPALIA D.E. eta WENDKOS OLDS S. (2010): *Desarrollo Humano*, [11. argitaraldia], McGraw Hill, Santa Fé De Bogotá.
- ▶ SANTROCK, J.W. (2006): *Psicología del desarrollo. El ciclo vital*, [10. argitaraldia], Mc Graw Hill, Madrid.
- ▶ SCHAIE, K.W. eta WILLIS, S.C. (2003): *Psicología de la Edad Adulta y la vejez*. Pearson, Madrid.

INTERNETeko BALIABIDEAK:

8. TUTORE-ORDUTEGIAK

Tutoretza ordutegia ezagutu ahal izango da hurrengo bideen bitartez

Moodle eta GAUR